

Seat No. : _____

DC-104
December-2021
B.Com., Sem.-III
203 : Taxation-I

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચના : (1) વિભાગ-Iના દરેક પ્રશ્નોના ગુણ સરખાં છે.
(2) વિભાગ-Iમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
(3) વિભાગ-II ફરજિયાત છે.

વિભાગ-I

1. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 20
- (1) પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ કરવેરા એટલે શું ? દરેકના બે ઉદાહરણ આપો.
(2) કરદાતાની વ્યાખ્યા આપો.
(3) 'સીધા કરવેરાનું મધ્યસ્થ મંડળ' (CBDT) વિશે નોંધ લખો.
(4) 'સમાધાન પંચ' વિશે નોંધ લખો.
2. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 20
- (1) 'કાયમી ખાતા નંબર' (PAN) વિશે નોંધ લખો.
(2) શ્રી મહેશની નાણાકીય વર્ષ 2020-21 માટે રજૂ કરેલ આવકની વિગતો નીચે પ્રમાણે છે :
	₹
(i) લંડન સ્થિત મિલકતમાંથી નફો (ભારત લાવ્યા નથી)	4,00,000
(ii) વડોદરાની મિલકતના વેચાણનો નફો યુ.એસ.એ.માં મળ્યો.	2,00,000
(iii) અમદાવાદથી સંચાલિત પેરિસના ધંધાનો નફો	11,00,000
(iv) દુબઈમાં અગાઉના ભારતીય માલિક દ્વારા મળેલ પેન્શન	3,50,000
- આ. વર્ષ 2021-22 માટે કુલ ગ્રોસ આવકની ગણતરી કરો :
- (I) જો તેઓ 'સામાન્ય રહીશ' હોય.
(II) જો તેઓ 'રહીશ' હોય, પણ સામાન્ય રહીશ ન હોય.
(III) જો તેઓ 'બિન રહીશ' હોય.

3. મિ. વિષ્ણુ અમદાવાદ સ્થિત કંપનીમાં નોકરી કરે છે. નીચે આપેલ માહિતી પરથી આ.વ. 2021-22 માટે તેમના કરપાત્ર પગારની ગણતરી કરો : 20
- (1) મૂળ પગાર માસિક ₹ 50,000, ડિસેમ્બર '20 સુધી. તે પછી ₹ 10,000 ઈજ્જા સાથે પગાર મળે છે.
  - (2) મોંઘવારી ભથ્થુ મૂળ પગારના 50 ટકા છે.
  - (3) શિક્ષણ ભથ્થુ ₹ 500 માસિક ત્રણ બાળકો માટે.
  - (4) મનોરંજન ભથ્થુ ₹ 600 માસિક
  - (5) કંપની દ્વારા 1800 cc ની એક ગાડી તેમને ડ્રાઈવર સહિત બંને વપરાશ માટે આપેલ છે. જેનો બધો ખર્ચ કંપની આપે છે.
  - (6) કંપનીના માલિકીનો ફ્લેટ તેમને રહેઠાણ માટે આપેલ છે. કંપનીએ ત્રણ લાખની ઘર વપરાશની વસ્તુઓ પણ તેમાં આપેલ છે. આ ફ્લેટ માટે કંપની દર મહિને ₹ 1,000 પગારમાંથી કાપી લે છે.
  - (7) માન્ય પ્રોવિડન્ટ ફંડમાં માલિકનો ફાળો મૂળ પગારના 15 ટકા છે.
  - (8) માન્ય પ્રોવિડન્ટ ફંડ પરનું વાર્ષિક વ્યાજ 12.5 ટકા લેખે ₹ 12,500 જમા થયેલ છે.
  - (9) તેમણે માસિક ₹ 200 લેખ વ્યવસાય વેરો ભરેલ છે.
4. શ્રી અશોક ત્રણ મકાનના માલિક છે. જેની માહિતી નીચે પ્રમાણે આપેલ છે : 20

વિગત	મકાન 1 (₹)	મકાન 2 (₹)	મકાન 3 (₹)
વપરાશ	ભાડે આપેલ	સ્વ વપરાશ	સ્વ વપરાશ
મ્યુનિસિપલ આકારણી	2,00,000	1,80,000	3,00,000
વાજબી ભાડું	1,80,000	2,40,000	2,00,000
પ્રમાણિત ભાડું	2,20,000	1,50,000	3,50,000
મળવાપાત્ર ભાડું (માસિક)	20,000	—	—
માલિક દ્વારા ચૂકવાયેલ મ્યુનિ. વેરો	10,000	5,000	15,000
ભાડુઆત દ્વારા ચૂકવાયેલ મ્યુનિ. વેરો	2,000	—	—
વીમા પ્રીમિયમ	6,000	5,000	6,000
મરામત	10,000	4,000	—
ખાલી રહ્યા સમય	1 માસિક	—	—
મકાનની લોનનું વ્યાજ	40,000	30,000	25,000
બાંધકામ સમયનું લોનનું વ્યાજ	30,000	30,000	30,000
બાંધકામ પૂર્ણ થયાનું વર્ષ	2017-18	2005-06	2012-13

આ. વર્ષ 2021-22 માટે શ્રી અશોકની મકાન-મિલકતના મથાળા હેઠળની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો.

વિભાગ-II

5. નીચે જણાવેલ દરેક પ્રશ્નમાં એક કરતાં વધુ વિકલ્પો આપેલ છે. સાચો જવાબ પસંદ કરો : (કોઈપણ પાંચ) 10

- (1) નીચેનામાંથી કયો પ્રત્યક્ષ કર છે ?
- (a) GST (b) આવકવેરો
(c) મૂલ્ય વૃદ્ધિ વેરો (d) આમાંથી એકપણ નહીં
- (2) નીચેનામાંથી કઈ એક કૃત્રિમ રીતે કાયદેસરની વ્યક્તિ છે ?
- (a) શાહ એન્ડ સન્સ (b) અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન
(c) ગુજરાત યુનિવર્સિટી (d) આમાંથી એકપણ નહીં
- (3) કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા મળતાં પુરસ્કારમાં મળતી રકમ _____ છે.
- (a) કરમુક્ત (b) કરપાત્ર
(c) ₹ 2,00,000 થી વધુ કરપાત્ર (d) આમાંથી એકપણ નહીં
- (4) 1972ના ગ્રેજ્યુઈટી ચૂકવણી કાયદા હેઠળ મળેલ ગ્રેજ્યુઈટીની વધુમાં વધુ કરમુક્ત રકમ _____ છે.
- (a) ₹ 10,00,000 (b) ₹ 20,00,000
(c) ₹ 30,00,000 (d) આમાંથી એકપણ નહીં
- (5) મહેન્દ્ર તા. 31/03/21ના રોજ 30 વર્ષ અને 9 મહિનાની નોકરી પછી એક કંપનીમાંથી નિવૃત્ત થાય છે. તેમને ₹ 12,00,000 ગ્રેજ્યુટી મળી. કેલેન્ડર વર્ષ 2020 અને 2021માં તેમનો સરેરાશ માસિક મૂળ પગાર અનુક્રમે ₹ 60,000 અને ₹ 64,000 હતો. આ વર્ષ 2021-22માં કરપાત્ર ગ્રેજ્યુઈટી કેટલી હશે ?
- (a) ₹ 12,00,000 (b) ₹ 2,82,000
(c) ₹ 2,40,000 (d) આમાંથી એકપણ નહીં
- (6) સુરેશ એ પોતાનો ફ્લેટ ભાડે આપેલ છે. વાજબી ભાડું અને મળવાપાત્ર ભાડું અનુક્રમે ₹ 80,000 અને ₹ 78,000 છે. નહીં ચૂકવેલ મ્યુનિસિપલ વેરો ₹ 8,000 છે. આ મકાન માટે તેણે કોઈ લોન લીધેલ નથી. આ મકાનની કરપાત્ર આવક શું હશે ?
- (a) ₹ 72,000 (b) ₹ 78,000
(c) ₹ 56,000 (d) આમાંથી એકપણ નહીં

- (7) ચુકાદો મળ્યાના કેટલા દિવસમાં કરદાતા અથવા આવકવેરા વિભાગ દ્વારા એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલમાં અપીલ કરી શકાય ?
- (a) 60 દિવસ (b) 90 દિવસ
(c) 120 દિવસ (d) આમાંથી એકપણ નહીં
- (8) નીચેનામાંથી કઈ સત્તા આકારણી અધિકારીને સોંપવામાં આવેલ નથી ?
- (a) પેનલ્ટી લાદવાની સત્તા
(b) આકારણીમાંથી છટકી ગયેલ આવકની પુનઃઆકારણની કરવાની સત્તા
(c) કોઈ અપીલનો નિકાલ કરવાની સત્તા
(d) આમાંથી એકપણ નહીં
- (9) વ્યક્તિ કે હિંદુ અવિભક્ત કુટુંબ કે જેઓ ધંધો કે વ્યવસાય આવક મેળવતા હોય તેમણે કયું ITR ભરવું પડશે ?
- (a) ITR 1 (b) ITR 2
(c) ITR 3 (d) આમાંથી એકપણ નહીં
- (10) _____ રકમ ટેક્સ તરીકે ભરવાપાત્ર હોય તો જ એડવાન્સ ટેક્સ ભરવા પાત્ર બને છે.
- (a) ₹ 1,000 થી વધુ (b) ₹ 5,000 થી વધુ
(c) ₹ 10,000 થી વધુ (d) આમાંથી એકપણ નહીં
-

Seat No. : _____

DC-104

December-2021

B.Com., Sem.-III

203 : Taxation – I

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- Instructions :** (1) All questions in Section – I carry equal marks.
(2) Attempt any **two** questions in Section – I.
(3) Section – II is compulsory.

Section – I

1. Answer the following questions : 20

- (1) What is direct tax and indirect tax ? Give two examples of each.
- (2) Define ‘Assessee’.
- (3) Write a note on ‘Central Board of Direct Taxes’ (CBDT).
- (4) Write a note on ‘Settlement Commission’.

2. Answer the following questions : 20

- (1) Write a note on permanent account number (PAN).
- (2) Shri Mahesh furnishes the following particulars of his income for the financial year 2020-21 :

	₹
(i) Profit from property in London (not brought in India)	4,00,000
(ii) Profit on sale of property in Vadodara received in USA	2,00,000
(iii) Profit from business in Paris which is controlled from Ahmedabad	11,00,000
(iv) Pension from former Indian employer received in Dubai	3,50,000

Find out his total gross income for the assessment year 2021-22.

- (I) If he is ordinary resident.
- (II) If he is resident but not ordinary resident.
- (III) If he is non-resident.

3. Mr. Vishnu is employed in Ahmedabad based company. Calculate his taxable salary income from the following information for the assessment year 2021-22. 20

- (1) Basic salary ₹ 50,000 p.m. till December '20. He received increment of ₹ 10,000 after that.
- (2) Dearness allowance 50% of basic salary.
- (3) Education allowance ₹ 500 per month for three children.
- (4) Entertainment allowance ₹ 600 per month.
- (5) The company has provided 1800cc car with driver which is used for both the purposes. All expenses paid by company.
- (6) He has been provided a residential flat, owned by company owner. The company has also provided household appliances costing ₹ 3,00,000. Token rent for this flat is ₹ 1,000 p.m. which is deducted from his salary.
- (7) Contribution to recognised provident fund by his employer is 15% of basic salary.
- (8) Interest @ 12.5% per annum credited to R.P.F. is ₹ 12,500.
- (9) He has paid professional tax ₹ 200 p.m.

4. Shri Ashok owns three residential houses, particulars of which are as under. 20

Particulars	House 1 ₹	House 2 ₹	House 3 ₹
Usage	Let out	Self occupied	Self occupied
Municipal valuation	2,00,000	1,80,000	3,00,000
Fair rent	1,80,000	2,40,000	2,00,000
Standard rent	2,20,000	1,50,000	3,50,000
Rent receivable (monthly)	20,000	–	–
Municipal tax paid by owner	10,000	5,000	15,000
Municipal tax paid by tenant	2,000	–	–
Insurance premium	6,000	5,000	6,000
Repairs	10,000	4,000	–
Vacancy period	1 Month	–	–
Interest on housing loan	40,000	30,000	25,000
Interest on housing loan paid during construction period	30,000	30,000	30,000
Year of completion of construction	2017-18	2005-06	2012-13

Compute the taxable income of Shri Ashok under the head income from house-property for the assessment year 2021-22.

Section – II

5. In the following questions, more than one option is given. Select the correct answer.

(Attempt any **five**)

10

- (1) Which of the following is direct tax ?
- (a) GST (b) Income tax
(c) VAT (d) None of these
- (2) Which one of these is artificial judicial person ?
- (a) Shah and Sons (b) Ahmedabad Municipal Corporation
(c) Gujarat University (d) None of the above
- (3) Amount received as award from central government is _____.
- (a) Exempt (b) Taxable
(c) Taxable above ₹ 2,00,000. (d) None of these
- (4) Gratuity received under the Payment of Gratuity Act, 1972 is exempt to a maximum limit of _____.
- (a) ₹ 10,00,000 (b) ₹ 20,00,000
(c) ₹ 30,00,000 (d) None of these
- (5) Mahindra retired on 31/03/21 after a service of 30 years and 9 months in a company. He received ₹ 12,00,000 as gratuity. His average monthly basic salary for calendar year 2020 and 2021 was ₹ 60,000 and ₹ 64,000 respectively. What will be taxable gratuity for the assessment year 2021-22 ?
- (a) ₹ 12,00,000 (b) ₹ 2,82,000
(c) ₹ 2,40,000 (d) None of these
- (6) Suresh owns a flat which is let out. Fair rent and rent receivable is ₹ 80,000 and ₹ 78,000 respectively. Unpaid municipal tax is ₹ 8,000. He has not taken any loan for this house. What will be taxable income from this house ?
- (a) ₹ 72,000 (b) ₹ 78,000
(c) ₹ 56,000 (d) None of these

